

[Aksel Larsen.]

man ikke ville forelægge COCOM-aftalen her, anførte, at det ikke er nogen traktat. Nej, men i grundlovens § 19 tales der ikke udelukkende om traktater; der tales om forpligtelser,

„til hvis opfyldelse folketingets medvirken er nødvendig, eller som iøvrigt er af større betydning.“

Såvidt jeg forstår, er regeringen af den opfattelse, at vi ved underskrivelsen af COCOM-aftalen har forpligtet os til noget, og jeg tror ikke, der mellem den højtærede udenrigsminister og mig er uenighed om, at COCOM-aftalen er af „større betydning“; følgelig skal efter grundlovens § 19 COCOM-aftalen naturligvis til behandling her i tinget, og den har kun gyldighed, hvis den er godkendt af det danske folketing.

Den højtærede minister siger, at den sag er forelagt partierne. Det er aldeles ikke rigtigt — og selvom det var rigtigt, fritager det ikke for en forelæggelse i folketinget. Vi har ikke på nogen måde en sådan ordning her i landet, at partierne eller deres bestyrelser kan remplacere folketinget. Men sagen er iøvrigt ikke forelagt partierne. Den har været diskuteret i det udenrigspolitiske nævn, og man har — efter hvad jeg forstår — givet nogle ikke helt fyldestgørende oplysninger i vareforsyningsudvalget; men det kommer vi jo tilbage til ved en senere lejlighed. Det er i hvert fald ikke rigtigt, at denne sag er forelagt partierne, og selvom den var forelagt partierne, gælder det ikke, for partierne kan hverken i henhold til grundloven eller til praksis erstatte en behandling i selve folketinget.

Udenrigsministeren (H. C. Hansen): Jeg gjorde overfor det ærede medlem den bemærkning, at jeg ikke på stående fod kan give en fyldestgørende juridisk redegørelse for det samlede kriterium, og henviste udtrykkeligt til grundlovens bestemmelse. Det er klart, at det er grundlovens bestemmelser, der er afgørende for, hvilke traktater der skal forelægges her i tinget, og hvilke der ikke skal. Mig bekendt har der ikke indtil nuværende tidspunkt været nogen debat eller strid om den retningslinie, der er fulgt. Det er klart, at hverken en udenrigsminister eller nogen anden minister indlader sig på på egen hånd at fortolke de juridiske be-

stemmelser; han må i så henseende henholde sig til de juridiske responsa, der forelægges ham som begrundelse for forhandling her eller ratificering på anden måde. Den linie er fulgt hidtil og vil også blive fulgt fremefter. Jeg gentager, hvad jeg har sagt om COCOM-aftalen. Efter min mening har den intet at gøre med en traktat, der skal ratificeres her i folketinget; det ved det ærede medlem at jeg mener og at regeringen mener, så der er vist ingen grund til at tærskle langhalm mere på den historie.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Jeg skal nøjes med at stille et spørgsmål til den højtærede udenrigsminister. Der står i grundlovens § 19, at regeringen kan ikke

„indgå nogen forpligtelse, til hvis opfyldelse folketingets medvirken er nødvendig, eller som iøvrigt er af større betydning.“

Mener udenrigsministeren virkelig, at COCOM-aftalen og dens forpligtelse for Danmark ikke er af større betydning?

Udenrigsministeren (H. C. Hansen): Jeg mener, at det ingen interesse har at diskutere spidsfindigheder, som det ærede medlem gør det. Jeg mener selvfølgelig, at den COCOM-aftale, der er truffet, har en væsentlig betydning for Danmarks vedkommende; men den falder ikke ind under de bestemmelser, som det ærede medlem påberåber sig.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Det kan være den højtærede udenrigsministers opfattelse, at det er spidsfindigheder, der står i grundloven. Det er ikke min opfattelse. Nu har vi i hvert tilfælde ministerens udtalelse for, at han anerkender, at COCOM-aftalen har væsentlig betydning; den omfattes altså absolut af grundlovens § 19. Der er ikke tale om traktater, men tale om forpligtelser, Danmark har indgået eller vil indgå.

Iøvrigt har ministeren sagt, at der ikke har været rejst strid om, hvorvidt COCOM-aftalen skulle behandles her. Det er direkte urigtigt. Der har netop været rejst strid om dette. Såsnart mit parti var blevet bekendt med, at der forelå en sådan aftale